

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

Starostwo Powiatowe w Sokółce
WPLYNĘŁO
18.03.2022
③

LBI.410.001.04.2022
P/22/001

RPW/7063/2022 P
Data: 2022-03-18

Pan
Piotr Rećko
Starosta Sokólski
Starostwo Powiatowe w Sokółce
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8,
16-100 Sokółka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. - wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami oraz środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

Dekretacja zgodna z dekreacją elektroniczną dokonaną w systemie EZD PUW w dn. 18.03.2022

przez: 1) G. Nowak
2) T. Tolko
3) M. Ociepka, M. Gromadzki

podpis ②

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Sokółce, 16-100 Sokółka, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 8 (zwany w dalej „Starostwem”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Piotr Rećko – Starosta Sokólski ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku.
Kontroler	Piotr Żukowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/16/2022 z 21 stycznia 2022 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności, wykorzystania przez starostwo powiatowe w sokółce ³ w 2021 roku środków z funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej ⁴ oraz dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami skarbu państwa.
Zakres kontroli	Ocenie podlegało w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– przeznaczenie i rozliczenie środków z Funduszu,– wydatkowanie środków z dotacji celowej na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa, dochodzenie należności z tego tytułu oraz prawidłowość przekazywania ich do budżetu państwa. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁵

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Starostwo środków z Funduszu oraz dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w 2021 roku. Otrzymaną dopłatę z Funduszu w wysokości 555,8 tys. zł wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, tj. na realizację zadania własnego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, zwiększając dostępność połączeń autobusowych na terenie Powiatu. Środki prawidłowo rozliczono oraz terminowo zwrócono niewykorzystaną kwotę. Stwierdzone nieprawidłowości, polegające na przekroczeniu określonych w umowie z Wojewodą Podlaskim ⁶ terminów: na składanie wniosków o dopłaty oraz sprawozdań
--------------	---

¹ Od 1 grudnia 2014 r.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

³ Dalej „Powiat”.

⁴ Dalej „Fundusz”.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: „Wojewoda”.

z realizacji zadania, ze względu na formalny charakter nie miały istotnego wpływu na powyższą ocenę.

Uzyskane środki dotacji celowej na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w wysokości 82,1 tys. zł wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Prawidłowo dochodzono należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, a uzyskane dochody terminowo, w prawidłowej części przekazano do budżetu państwa. Starostwo systematycznie monitorowało spłatę należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa terminowo wysyłając wezwania do zapłaty oraz upomnienia. Stwierdzono jednak, iż w jednej sprawie opieszale podjęto działania egzekucyjne albowiem dopiero po upływie 23 miesięcy od uzyskania tytułu wykonawczego skierowano go do egzekucji. Ze względu na incydentalny charakter tego uchybienia, nie miało to wpływu na powyższą ocenę. W badanym okresie nie podjęto także działań zmierzających do spisania z ksiąg rachunkowych przedawnionych i nieściągalnych zaległości dla których sporządzono odpis aktualizacyjny.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności⁷

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych.

1.1. Powiat złożył Wojewodzie wnioski na 2021 rok o przyznanie dofinansowania przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w ramach Funduszu 23 listopada 2020 r. (tj. w terminie tj. w terminie naboru ogłoszonego 3 listopada 2020 r. przez Wojewodę Podlaskiego)⁸. Wnioski zawierały rzetelne dane, wymagane art. 24 ust. 6 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z dnia 16 maja 2019 r.⁹ (m.in. linie komunikacyjne, na których będą wykonywane przewozy o charakterze użyteczności publicznej, planowaną wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach¹⁰ na każdej linii, planowaną kwotę deficytu każdej linii). Do wniosków dołączono, zgodnie z wymogiem określonym w art. 24 ust. 7 ww. ustawy, dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wnioskach. Starosta nie był wzywany przez Wojewodę do uzupełnienia ww. wniosków jednak złożył korektę wniosku w dniu 3 grudnia 2020 r. z uwagi na dostrzeżoną pomyłkę pisarską dotyczącą numeru Regon.

(akta kontroli str. 286-298)

Starosta wnioskował o dopłatę ze środków Funduszu w wysokości 696,2 tys. zł (maksymalnie 3 zł do 1 wkm) do przewozów autobusowych na siedmiu liniach komunikacyjnych¹¹, na których planowano zrealizować (od stycznia do grudnia 2021 roku) łącznie: 234 419,10 wkm. Na liniach przewidywano deficyt w wysokości 773 tys. zł.

(akta kontroli str. 295-298)

O objęciu dopłatą do przewozów autobusowych ze środków Funduszu w 2021 roku Powiat został poinformowany przez Wojewodę pismem z dnia 9 grudnia 2020 r.¹².

(akta kontroli str. 299-301)

1.2. Powiat¹³, na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy o Funduszu, zawarł z Wojewodą umowę nr 21/2020 z 11 grudnia 2020 r o dopłatę¹⁴ w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w roku 2021. Przedmiotem jej było udzielenie dofinansowania realizacji zadania własnego organizatora w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej poprzez dopłatę z Funduszu dla zadań opisanych w złożonych przez organizatora wnioskach

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Termin składania wniosków wyznaczono od 4 do 24 listopada 2020 r.

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 717, ze zm. Dalej: ustawa o Funduszu.

¹⁰ Jednostką miary pracy eksploatacyjnej autobusu, przy czym 1 wozokilometr to przejazd 1 autobusu na odległość jednego kilometra (dalej: „wkm”).

¹¹ Objętych dopłatami z Funduszu od lipca 2019 r.

¹² Pismo nr WI-I-3146.6.39.2020.MK.

¹³ Reprezentowany przez Starostę oraz Wicestarostę, przy kontrasygnacie Skarbnika Powiatu.

¹⁴ Dalej „umowa o dopłatę”.

o przyznanie dofinansowania, określających m.in. linie komunikacyjne, ich długość, częstotliwość połączeń oraz wielkość pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach na poszczególnych liniach (wnioski stanowiły załącznik nr 1 do ww. umów).

(akta kontroli str. 302-315)

Na realizację ww. zadań, Wojewoda zobowiązał się przekazać Powiatowi dofinansowanie z Funduszu w wysokości nie większej niż 696,2 tys. zł (obejmującej 7 linii komunikacyjnych, na których będą wykonywane przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej na których wielkość pracy eksploatacyjnej miała wynosić 234 419 wozokilometrów). Ww. umowa spełniała wymogi określone w art. 27 ust. 2 ustawy o Funduszu.

(akta kontroli str.302-315)

Kwota dofinansowania wnioskowana przez Starostwo w 2021 r. na przewozy autobusowe wyniosła 701 tys. zł i została pomniejszona o niewykorzystane środki w poszczególnych miesiącach do kwoty 555,8 tys. zł. Wykorzystana kwota dofinansowania wyniosła 535,6 tys. zł. W dniu 5 stycznia 2022 r., tj zgodnie z postanowieniami § 4 ust.1 umowy o dopłatę¹⁵ Starostwo dokonało zwrotu niewykorzystanej dotacji w kwocie 20,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 423)

Starostwo wywiązało się z wymogu, określonego w art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu i sfinansował ze środków własnych część ceny usługi w kwocie 65,7 tys. zł tj. nie mniejszej niż 10%.

(akta kontroli str. 451-498)

Powiat¹⁶ – z zachowaniem wymagań art. 22 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym¹⁷ zawarł w 2021 r. z Operatorem¹⁸ dwie umowy o świadczenie usług publicznych w zakresie publicznego transportu zbiorowego w przewozach autobusowych o charakterze użyteczności publicznej¹⁹. Wyjaśniając powody zawarcia dwóch umów na realizację przewozów autobusowych w 2021 r. p.o. dyrektora Wydziału Komunikacji i Dróg podał, iż „ogłoszenie o zamiarze bezpośredniego zawarcia umowy na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego zostało opublikowane przez Powiat Sokólski w dniu 11 maja 2020 r. (strona internetowa, tablica ogłoszeń i BIP urzędu) i 12 maja 2020 r. (Dz. Urz. Unii Europejskiej), w związku z powyższym umowa w trybie art. 22 ust 1 pkt 1 uptz na rok 2021 r., nie mogła być zawarta wcześniej niż rok po publikacji przedmiotowego ogłoszenia, tj. nie wcześniej niż na II półroczu 2022 r. Obie umowy na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego nie przekroczyły łącznie wymiaru 300.000 kilometrów rocznie w związku z powyższym nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia przez organizatorów postępowania o udzielenie zamówienia w trybie o którym mowa w art. 19 ust 1 pkt 1 i 2 uptz”.

(akta kontroli str. 328-356, 550-551)

Zawarcie ww. umów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 22 ust. 2 ustawy o Funduszu, zostało poprzedzone uzyskaniem zgody Rady Powiatu Sokólskiego²⁰.

(akta kontroli str. 225)

Starostwo przed zawarciem ww. umów zgodnie z wymogami art. 23 ust. 2 pkt 2 uptz zamieściło w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) ogłoszenie o zamiarze przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia lub bezpośredniego zawarcia umowy na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

(akta kontroli str. 323-327)

Zawarte umowy z Operatorem spełniały wymogi określone w art. 25 ust. 2 i 3 uptz.

(akta kontroli str. 328-356)

1.3. Powiat, zgodnie z art. 14 ustawy o Funduszu oraz postanowieniami umów o dopłatę (§ 3 ust 2), przekazywał Wojewodzie wnioski o dopłatę do publicznego transportu zbiorowego za każdy okres rozliczeniowy. Osiem (z 12) tych wniosków przekazano jednak z opóźnieniem

¹⁵ Termin zwrotu niewykorzystanych środków z dotacji ustalono na dzień 10 stycznia 2022 r.

¹⁶ Reprezentowany przez Starostę i Wicestarostę.

¹⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1371 z późn. zm.. Ustawa dalej zwana „uptz”

¹⁸ Tj. Podlaska Komunikacja Samochodową NOVA S.A., z siedzibą w Białymstoku.

¹⁹ Umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego publicznego na terenie Powiatu Sokólskiego: nr 1/2021 z 18 stycznia 2021 r. na okres od 1 stycznia do 31 czerwca 2021 r. zawartą na podstawie art. 22 ust 1 pkt 4 uptz oraz umowę nr 2/2021 z 30 czerwca 2021 r. na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2021 r., zawartą na podstawie art. 22 ust 1 pkt 1 uptz.

²⁰ Uchwała nr XLVIII/300/2021 z dnia 20 grudnia 2021 r.

w stosunku do terminów określonych w Umowie o dopłatę, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w „Stwierdzonych nieprawidłowościach”.

Szczegółowa analiza wniosków za lipiec, październik i listopad 2021 r. wykazała, iż:

a) zostały one sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do umowy zawartej z Wojewodą.

b) we wnioskach prawidłowo wskazano kwotę zapotrzebowania pomniejszoną o kwotę niewykorzystanych środków z poprzednich okresów. Do wniosków załączano otrzymana od operatora informację a okres poprzedni o wynikach finansowych (potwierdzając ujemny wynik finansowy netto wyliczony odrębnie dla każdej linii komunikacyjnej objętej wnioskiem).

c) poniesione wydatki zostały potwierdzone notami księgowymi i przelewami bankowymi. Dowody księgowe zostały prawidłowo opisane i zawierały potwierdzenie kontroli merytoryczne, formalnej i rachunkowej. (akta kontroli str. 323-327, 451-498)

1.4. Dopłaty ze środków Funduszu Powiat otrzymał na zasadach i w terminach wynikających z ww. umowy o dopłatę (w miesięcznych okresach rozliczeniowych, na wyodrębniony rachunek bankowy, w terminie od 21 do 25 dni od daty przedłożenia wniosku o dopłatę²¹), we wnioskowanej wysokości. (akta kontroli str. 515)

1.5. Stosownie do postanowień § 4 ust. 2 pkt 1–5 Umowy o dopłatę, Powiat przekazał do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego (dalej: „PUW”):

– sprawozdania kwartalne, dotyczące realizacji zadań w ramach Funduszu w 2021 roku – za III kwartał nastąpiło to terminowo, natomiast w dwóch pozostałych przypadkach²² z opóźnieniem, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”,

– roczne rozliczenie dopłaty za 2021 rok 5 stycznia 2022 r., tj. w terminie przewidzianym w Umowie o dopłatę²³ wraz z załącznikami²⁴, według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do umowy, tj. „Rozliczenia dopłaty za 2021”. Ww. sprawozdanie zostało poprawione (w zakresie wykazanej planowanej kwoty deficytu za miesiąc grudzień i listopad) i ponownie przekazane 17 stycznia 2021 r. Starosta, pismem z 3 marca 2022 r.²⁵, został poinformowany przez Wojewodę o braku uwag co do treści rozliczenia dopłaty za 2021 rok. (akta kontroli str. 428-442, 536-538)

1.6. Powiat kwotę niewykorzystanej dotacji w wysokości 20,2 tys. zł przekazał 5 stycznia 2022 r. na rachunek bankowy Wojewody²⁶. Inne zwroty w badanym okresie nie wystąpiły. (akta kontroli str. 524)

1.7. Starostwo w okresie poprzedzającym wejście w życie ustawy o Funduszu nie było organizatorem przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej. Po uruchomieniu publicznego transportu zbiorowego w II połowie 2019 r. w Starostwie funkcjonowało siedem linii autobusowych²⁷. Częstotliwość połączeń na liniach komunikacyjnych wynosiła: dwa kursy dziennie w dni nauki szkolnej (na pięciu liniach komunikacyjnych) oraz sześć kursów dziennie w dni nauki szkolnej, plus jeden kurs dziennie w okresie wakacji i ferii (na jednej linii) oraz cztery kursy dziennie w dniu nauki szkolnej, plus cztery kursy w sobotę na kolejnej jednej linii.

Liczba przewiezionych pasażerów w ciągu roku na wszystkich liniach komunikacyjnych wyniosła 27.297 osób. (akta kontroli str. 322, 524)

²¹ Zgodnie z § 4 ust.7 umów o dopłatę.

²² Za I i III kwartał 2021 roku.

²³ Termin na złożenie rocznego rozliczenia upływał do dnia 10 stycznia 2022 r.

²⁴ Tj.: wyliczenie rzeczywistej kwoty deficytu oraz wartości wozokilometrów dla każdej linii za miesiąc grudzień wraz z wyliczeniem należnej dopłaty uwzględniającej te dane, dokument księgowy potwierdzający dokonanie wydatku.

²⁵ Pismo PUW nr WI-I.3146.3.40.2021.MK – wpłynęło do Starostwa 28 października 2021 r.

²⁶ Zgodnie z § 4 ust.1 umowy z Wojewodą zwrot ewentualnych niewykorzystanych środków dotacji miał nastąpić do 10 stycznia 2022 r.

²⁷ Sokółka–Wołyńce przez Zadworzany (25 km), Sokółka–Dąbrowa Białostocka przez Janów (66,7 km), Sokółka–Dąbrowa Białostocka przez Sidrę (76,9 km), Sokółka–Szacicy (44 km), Sokółka–Korycin (36,2 km), Sokółka–Wołyńce przez Malawicze Górne (42 km), Sokółka–Sokółka przez Drahle i Minkowce.(42 km).

1.8. Wydział Komunikacji i Dróg Starostwa sprawował bieżący nadzór nad realizacją Umowy na świadczenie usług na podstawie otrzymywanych od Operatora miesięcznych sprawozdań z realizacji ww. umowy, zawierających dane dotyczące: 1/ liczby pasażerów, 2/ liczby pasażerów korzystających ze zniżek, 3/ liczby pasażerów korzystających z przejazdów bezpłatnych. Natomiast nie przeprowadzano kontroli nad przestrzeganiem przez operatora zasad funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 46 upz, stanowiącej zadanie organizatora, zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 3 upz. W wyjaśnieniu p.o. dyrektora Wydziału Komunikacji i Dróg podał, iż „Nadzór nad realizacją przez ww. operatora przewozów autobusowych był prowadzony poprzez comiesięczną analizę dokumentacji statystyczno - finansowej związanej z wykonywaniem umowy na przewozy autobusowe o charakterze użyteczności publicznej oraz poprzez stały kontakt z operatorem w zakresie prowadzonych przewozów. Ograniczony nadzór nad działalnością operatora wynikał, głównie z powodu ograniczeń i obostrzeń związanych z epidemią Covid-19, jak również ograniczonej kadry administracyjnej i wydłużonej absencji chorobowej pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za publiczny transport zbiorowy w Starostwie. W okresie całego roku 2021 nie wpłynęła do Starostwa żadna skarga na działalność operatora w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, objętych umową, a co za tym idzie organizator nie widział podstaw do przeprowadzenia kontroli operatora w zakresie niewłaściwego wykonania umowy. Kontrola operatora w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej została zaplanowana na I połowę roku 2022”. (akta kontroli str. 525-526)

1.9. W Starostwie, zgodnie z wymogiem określonym w art. 15 ustawy o Funduszu, prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową otrzymanych dopłat oraz wydatków objętych dopłatą. Dane w ewidencji księgowej były zgodne z kwotami otrzymanych, w okresie objętym kontrolą, środków Funduszu i dokonanych wydatków. (akta kontroli str. 510-523)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości.

1. Osiem z dwunastu wniosków o dopłatę ze środków Funduszu Powiat przekazał Wojewodzie z opóźnieniem w stosunku do terminów określonych w Umowie o dopłatę²⁸, wynoszącym od jednego (dwa wnioski²⁹) do dwóch (cztery wnioski³⁰) oraz sześciu dni (dwa wnioski³¹). W wyjaśnieniu Kierownik Referatu Dróg i Transportu podał, iż „wnioski [...] były składane do Wojewody Podlaskiego z nieznacznym opóźnieniem w stosunku do terminów tam określonych z powodu braku możliwości uzyskania od Operatora danych niezbędnych do ich przygotowania. Wojewoda widząc problem w tym zakresie, w roku 2022 wydłużył terminy składania wniosków o dopłatę (termin pomiędzy 12 a 17 dniem każdego miesiąca). Opóźnienia w składaniu wniosków nie wpłynęły na wysokość uzyskanej dopłaty i prawidłowość realizacji zadania. NIK zwraca jednak uwagę, że zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy o Funduszu, wniosek o dopłatę doręczony Wojewodzie po terminie wynikającym z umowy o dopłatę nie podlega rozpatrzeniu. Istniało zatem ryzyko nieotrzymania dopłat ze środków Funduszu za okresy rozliczane we wnioskach przekazanych po terminie.

(akta kontroli str. 34, 137-138, 169-170, 201-202, 236-237, 265-266, 361-366, 552)

2. Sprawozdania za I i II kwartał 2021 roku, dotyczące realizacji zadań w ramach Funduszu w 2021 roku, zostały złożone Wojewodzie Podlaskiemu odpowiednio: 7 kwietnia 2021 r. i 7 lipca 2021 r., tj. jeden dzień po terminie określonym w § 4 ust. 2 pkt 1 i 3 Umowy o dopłatę³². Starosta wyjaśnił, iż powodem składania sprawozdań z nieznacznym opóźnieniem w stosunku do terminów określonych w umowie był brak możliwości uzyskania od operatora danych niezbędnych do ich przygotowania. (akta kontroli str. 527-535, 550)

²⁸ Zgodnie z § 3 ust. 2 Umowy o dopłatę Powiat składa wniosek o dopłatę w terminach do piątego dnia miesiąca za przewozy realizowane w danym miesiącu.

²⁹ Tj. za maj i grudzień 2021 r.

³⁰ Tj. za kwiecień, czerwiec, lipiec i wrzesień 2021 r.

³¹ Tj. za styczeń i sierpień 2021 r.

³² Termin złożenia sprawozdania mijał szóstego dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Starostwo środków z Funduszu w 2021 roku. Otrzymaną dopłatę przeznaczono na realizację zadania własnego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, zwiększając dostępność połączeń autobusowych na terenie Powiatu. Wydatki właściwie udokumentowano i rozliczono, a niewykorzystaną kwotę terminowo zwrócono Wojewodzie. Stwierdzone nieprawidłowości miały charakter formalny i nie wpłynęły na prawidłowość realizacji zadania.

OBSZAR

2. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa.

Opis stanu faktycznego

2.1. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.

2.1.1. Informacje o kwotach dotacji celowych na realizację w 2021 roku zadań zleconych przyjętych w projekcie ustawy budżetowej i ustawie budżetowej na 2021 rok Starostwo otrzymało z PUW w terminach określonych w art. 143 ust. 1 pkt 2 i art. 148 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³³. Zgodnie z tą informacją z dnia 12 lutego 2021 r. na realizację objętych kontrolą zadań Starostwie przyznano 80,3 tys. zł. Plan po zmianach (rozdział 70005) przewidywał środki w wysokości 125,9 tys. zł, tj. o 10,5 tys. zł mniej niż w planie z roku ubiegłego.

Starostwo w ramach dotacji celowej z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa otrzymało 82,1 tys. zł w 2021 r. (tj. o 33,4 tys. zł mniej niż w 2020 r), z tego wykorzystало 80,3 tys. zł. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 1,7 tys. zł terminowo zwrócono na rachunek Wojewody³⁴. Powodem niewykorzystania otrzymanej dotacji było wykazanie wykonanie w grudniu 2021 r. mniejszej liczby czynności, niż prognozowano.

(dowód: akta kontroli str. 45-46,65, 121-138, 539-549)

2.1.2. Starostwo otrzymywało w 2021 roku dotację w kwotach wynikających z kierowanych do PUW:

- miesięcznych rozliczeń wykonanych czynności, tj. wypełnionego „Katalogu zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiaty w obszarze gospodarki nieruchomościami”³⁵ – środki otrzymywane na podstawie tych rozliczeń przeznaczone były na obsługę administracyjną zadania („utrzymanie urzędników”),
- pism o przekazanie środków na wydatki rzeczowe (np. wykonanie operatów, podatek od nieruchomości), do których załączano dokumenty świadczące o kosztach związanych z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa (faktury, deklaracje na podatek itp.).

Wysokość dotacji na utrzymanie urzędników w grudniu 2021 roku wyliczona została na podstawie prognozowanych czynności, z uwzględnieniem wysokości planu. Otrzymana przez Powiat dotacja celowa na zadania z zakresu administracji rządowej z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa pozwoliła w 100 % sfinansować koszty realizacji tych zadań. (dowód: akta kontroli str. 44)

2.1.3. Analiza wszystkich wydatków, ujętych w ww. ewidencji (80,3 tys. zł) wykazała, że w 2021 roku dotację wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem:

- 39,9 tys. zł na utrzymanie urzędników (100% kwoty planowanej na ten cel), tj. sfinansowanie części wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) pracowników Referatu Gospodarki Nieruchomościami Powiatu w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami³⁶ oraz części odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- 29,3 tys. zł na sporządzenie operatów szacunkowych działek Skarbu Państwa, w tym 12,3 tys. zł na sporządzenie operatów określających wartość rynkową gruntów nabytych z mocy prawa na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych

³³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm. Dalej: ufp.

³⁴ 18 stycznia 2022 r.

³⁵ Dla każdej czynności ustalona była mediana czasu. Stawka roboczogodziny wynosiła 37,68 zł.

³⁶ Wydział Geodezji, Katastru i Nieruchomościami (dalej „WGN”).

zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych³⁷, 1,1 tys. zł na sporządzenie operatu szacunkowego w celu ustalenia odszkodowania na podstawie ustawy o gospodarce nieruchomościami (art. 98), 0,9 tys. zł na sporządzenie operatu szacunkowego w związku ze zwrotem nieruchomości wywłaszczonej oraz 15 tys. zł na operaty niezbędne do aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego

- 11,1 tys. zł na pozostałe wydatki związane z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa, w tym: 7,1 tys. zł na podatek od nieruchomości i podatek leśny i rolny oraz 4 tys. zł na koszty postępowań sądowych i egzekucyjnych,

Analiza zapisów w księgach rachunkowych Starostwa wykazała, iż kwoty dotacji wykazane w sprawozdaniach RB-50³⁸ na dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia 2021 r. związane z gospodarowaniem nieruchomościami i były równe rzeczywistym wpływom a wykazane kwoty wydatków były zgodne z zapisami ujętymi w ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 45-116)

2.1.4. Wojewoda dotację przekazywał w wysokości zapotrzebowanych i w terminach umożliwiających pełne i terminowe wykonanie zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. Nie korzystano więc z możliwości dochodzenia należnego świadczenia przewidzianego w art. 49 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³⁹. (dowód: akta kontroli str. 45-46)

2.2. Dochody Powiatu z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

2.2.1. Starostwo z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa uzyskało w 2021 roku dochody w wysokości 949 tys. zł (tj. o 268 tys. zł więcej niż w poprzednim roku⁴⁰), z tego: 870 tys. zł (92%) z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie, 54 tys. zł (5,7%) z tytułu nabycia współwłasności), 12 tys. zł (1,2%) z tytułu z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego, 5 tys. zł (0,5%) z tytułu trwałego zarządu, 4 tys. zł (0,4%) z tytułu odsetek i 4 tys. zł (0,4%) z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego. (dowód: akta kontroli str. 42,45-46)

Na koniec 2021 należności pozostałe do zapłaty z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa wynosiły 250 tys. zł, co stanowiło 26,3 % zrealizowanych dochodów (tj. o 87 tys. zł mniej niż na koniec poprzedniego roku), z tego: 145 tys. zł (58%) z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie, 102 tys. zł (40%) z tytułu odsetek, 3 tys. zł (1,2%) z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na koniec 2021 wyniosły 248 tys. zł (tj. o 35 tys. zł więcej niż w poprzednim roku), z tego: 145 tys. zł (58%) z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie (o 32 tys. zł więcej), 102 tys. zł (41%) z tytułu odsetek (o 6 tys. więcej), 1 tys. zł (0,4%) z tytułu z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego (mniej o 3 tys. zł). (dowód: akta kontroli str. 42,45-46)

2.2.2. Analiza sprawozdań RB-27ZZ⁴¹ za 2021 r., wykazała, iż dane wykazane są zgodne z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych. W sprawozdaniu RB-27ZZ za IV kwartał 2021 r, wykazano należności w wysokości 250 tys. zł, z tego 248 tys. zł stanowiły zaległości (99,2%). Przegląd analityczny stanu należności (szczegółowo opisany w pkt 3.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) wykazał, iż w ww. wielkościach mieściły się przedawnione i nieściągalne należności w wysokości co najmniej 48,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 42,45-46)

³⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 1363 ze zm.

³⁸ Sprawozdanie o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami oraz sprawozdania o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1672, ze zm.

⁴⁰ Wzrost wpływów spowodowany był zmianą terminów rozliczeń za 2020 r. w związku epidemią Covid i wydłużeniem terminów wpłat do 31 stycznia 2021r.

⁴¹ Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

2.2.3. Starosta – zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁴² – potrącił 25% wpływów z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w 2021 r. w wysokości 236 tys. zł jako dochód Powiatu, zaś pozostałą część w wysokości 712,8 tys. zł przekazał wojewodzie, terminowo i zgodnie z wymogami art. 255 ufp. (dowód: akta kontroli str. 42,45-46)

2.4. W Starostwie ocena dokonywania wpłat odbywała się systematycznie tj. co najmniej raz na kwartał. W przypadku stwierdzenia braku wpłaty służby księgowej naliczały odsetki i ewidencjonowały je nie później niż na koniec każdego kwartału. (dowód: akta kontroli str. 42,45-46)

2.3. Działania windykacyjne Powiatu wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa

2.3.1. W okresie objętym kontrolą Starostwo nie posiadało wewnętrznych procedur windykacji należności. Skarbnik wskazała, że realizacja zadań odbywa się na podstawie norm ustawowych. Wydział finansowy pobiera opłaty, wysyła wezwania do zapłaty, nalicza odsetki, sporządza kwartalne protokoły weryfikacji należności Skarbu Państwa, które przedstawione są radcy prawnemu jak i osobie zajmującej samodzielne stanowisko ds. gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa”. (dowód: akta kontroli str.699)

Stan zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na koniec 2021 roku wyniósł 248 tys. zł⁴³, z tego zaległości z roku 2021 r. wynosiły 25,9 tys. zł (10,35%). Starostwo w wyniku prowadzonej działalności windykacyjnej (polegającej na wystawianiu wezwań do zapłaty i upomnień oraz monitów) wyegzekwowało w 2021 r. 123 tys. zł należności, co stanowiło to 12,9% dochodów zrealizowanych w 2021 roku z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa. (dowód: akta kontroli str. 697)

2.3.2. Analiza działań windykacyjnych podejmowanych przez Starostwo wobec pięciu dłużników (z 18 występujących na koniec 2021 r.), których zaległości wynosiły 143,6 tys. zł (57,9% wykazanych na koniec 2021 r. z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa) wykazała, iż:

- W trzech sprawach dotyczących zaległości w łącznej kwocie 48,2 tys. zł prowadzono wieloletnie postępowania windykacyjne i egzekucyjne, które okazały się bezskuteczne. I tak:

a) Zaległość od dłużnika „P Sp z o.o” z lat 2002 – 2007 na dzień 31 grudnia 2021 r. z tytułu użytkowania wieczystego wynosiły 10,2 tys. zł. Zaległości za lata 2002 – 2007 stwierdzone były prawomocnymi nakazami zapłaty i były objęte postępowaniem egzekucyjnym. Z uwagi na bezskuteczność egzekucji komornik 19 lutego 2009 r. umorzył egzekucję. Według danych na dzień 31 grudnia 2021 r. dłużnik „P Sp. z o.o.” faktycznie nie istnieje (nie prowadzi działalności, nie posiada majątku), jednak nie ustał jego byt prawny. Nie zgłoszono do KRS uchwały o rozwiązaniu spółki, nie przeprowadzono likwidacji spółki i nie wykreślono jej wpisu z rejestru przedsiębiorców). Roszczenie wobec spółki uległo przedawnieniu z upływem 10 lat od uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu egzekucji (na podstawie art. 125 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁴⁴ w zw. z art. 5 ust. 2 zd. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw⁴⁵).

b) Zaległość dłużnika „S Sp z o.o.” za 2012 r. na dzień 31 grudnia 2021 r. z tytułu użytkowania wieczystego wynosi 4,5 tys. zł. Dnia 1 października 2012 r. uzyskano nakaz zapłaty, który jednak został uchylony w związku z brakiem organów dłużnika uprawnionych do jego reprezentowania. Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowieniem z 12 kwietnia 2013 r.⁴⁶ rozwiązał spółkę. Kolejni powoływani przez Sąd Rejonowy likwidatorzy rezygnowali z pełnienia funkcji. Na dzień zakończenia kontroli NIK 11 marca 2022r., dłużnik nie posiadał ustanowionego likwidatora. Sąd stwierdził, iż „ustanowienie

⁴² Dz. U. z 2021 r. poz. 1899. Dalej: ugn.

⁴³ Z tego: należności główna w wysokości 145 tys. zł (59,1%) oraz odsetki w wysokości 102 tys. zł (40,9%).

⁴⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1740, ze zm. Dalej: Kc.

⁴⁵ Dz. U. poz. 1104. Dalej: ustawa o zmianie Kc z 2018 r.

⁴⁶ Nr PI XIINs Rej KRS 574/13.

likwidatora może okazać się niemożliwe". Z dostępnych akt sprawy wynika, iż roszczenie Skarbu Państwa z tytułu zaległej opłaty za użytkowanie wieczyste nie zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu, ani innym tytułem egzekucyjnym wymienionym w art. 125 Kc. Z powyższego wynika, że przedmiotowe roszczenie uległo przedawnieniu z upływem terminu 3 lat od daty jego wymagalności, zgodnie z art. 125 Kc (czyli już w 2015 r.).

c) Zaległość od dłużnika „I Sj.” na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiły 33,4 tys. zł i obejmowały zaległości z lat 2008 – 2009. Należności potwierdzone zostały prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 10 maja 2010 r. Prowadzone postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne i zostało umorzone 26 sierpnia 2010 r. Dłużnik w chwili obecnej znajduje się w likwidacji. Z uwagi na umorzenie postępowania egzekucyjnego w 2010 r. i brak dalszych czynności zmierzających do wyegzekwowania należności, prawdopodobnie doszło do przedawnienia roszczenia (wskutek upływu 10-letniego terminu przedawnienia liczonego od daty uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego). W wyjaśnieniach radca prawny Starostwa podał, iż „przed ewentualnym wystąpieniem do Wojewody Podlaskiego z wnioskiem o wyrażenie zgody na umorzenie przedmiotowej należności (stosownie do treści art. 12a ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami), konieczne jest jednak podjęcie czynności zmierzających do ustalenia dokładnej daty uprawomocnienia się postanowienia komornika i tym samym daty ewentualnego przedawnienia się roszczenia (skierowanie zapytania do organu egzekucyjnego). W przypadku ustalenia, że termin przedawnienia nie upłynął i nie występują inne przesłanki wskazujące na niedopuszczalność lub niecelowość egzekucji, niezwłocznie podjęte zostaną działania zmierzające do ponowienia próby wyegzekwowania zaległych należności”.

- W jednej sprawie działania egzekucyjne prowadzone na wniosek Starosty, mimo istnienia majątku dłużnika nie przyniosły efektów. I tak: zaległość od dłużnika G na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 68,6 tys. zł z tego należności za lata 2005-2018 wynosiły 61 tys. zł i zostały stwierdzone prawomocnymi nakazami zapłaty. Dłużnik „G” jest w likwidacji, nie prowadzi działalności i faktycznie nie istnieje, jednak jego byt prawny nie ustał. Spółka nie została dotychczas wykreślona z KRS i cały czas znajduje się w stanie likwidacji, przy czym aktualnie - zgodnie z treścią wpisu w KRS - brak jest osoby pełniącej funkcję likwidatora. W latach 2010-2015 prowadzono egzekucją z nieruchomości. Jednak dwukrotna licytacja nieruchomości nie przyniosła efektu. Obecnie prowadzone jest postępowanie egzekucyjne wszczęte 11 marca 2019 r. (Km 287/19). Z uwagi na brak organów dłużnika, konieczne stało się wystąpienie do Sądu z wnioskiem o ustanowienie kuratora, co uczyniono w dniu 24 listopada 2020 r. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK, nie ustanowiono kuratora. W wyjaśnieniach radca prawny Starostwa podał, iż należności za lata 2019-2021 w wysokości 4,6 tys. zł (prawdopodobnie również za 2022) objęte zostaną postępowaniem nakazowym. Stosowny pozew będzie złożony do końca 2022 r. (tj. przed upływem terminu przedawnienia należności za 2019 r.).
- W jednej sprawie podjęto działania windykacyjne, przy czym jednak działania egzekucyjne podjęto po upływie 23 miesięcy od daty uzyskania tytułu wykonawczego (co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w „Stwierdzonych nieprawidłowościach”. I tak zaległość od dłużnika G za lata 2019 – 2021 na dzień 31.12.2021 r., wynosiła 26,8 tys. zł (z tego: 9,6 tys. zł stanowiły zaległości z 2019 r.). Na zaległość z 2019 r. wystosowano dwa wezwania do zapłaty⁴⁷. Tytuł wykonawczy obejmujący ww. nakaz zapłaty uzyskano 5 marca 2020 r. W trakcie niniejszej kontroli NIK Starostwo w dniu 25 lutego 2022 r. skierowało do komornika wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 31 grudnia 2019 r. W wyjaśnieniach radca prawny Starostwa podał iż „mając zaś na uwadze fakt stwierdzenia przedmiotowej należności prawomocnym nakazem zapłaty i tym samym zastosowanie do niej 10-letniego terminu przedawnienia oraz wiedzę na temat stabilnej sytuacji finansowej dłużnika (wobec którego były prowadzone postępowania egzekucyjne również w latach ubiegłych, które kończyły się umorzeniem

⁴⁷ Tj. w dniu 6 maja 2019 r. oraz w dniu 18 grudnia 2019 r.

egzekucji na skutek wyegzekwowania w całości dochodzonych kwot), nie zachodzą przesłanki wymuszające natychmiastowe działanie” (dowód: akta kontroli str. 731-757)

2.3.3. W 2021 roku nie występowały sporne należności z tytułu gospodarowania nieruchomości Skarbu Państwa, nie udzielano ulg w spłacie należności ani nie dokonywano spisania należności. (dowód: akta kontroli str. 42-43)

2.3.4. W latach poprzednich Starostwo sporządzało odpisy aktualizacyjne obejmujące należności przedawnione wraz z odsetkami. Saldo odpisów aktualizacyjnych na dzień 11 marca 2022 r.⁴⁸ wynosiło 186,2 tys. zł. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK 11 marca 2022 r., Starostwo nie występowało do Wojewody o umorzenie/zgodę na umorzenie należności odpisanych, w szczególności nieściągalnych wskazanych w pkt. 2.3.2., co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w „Stwierdzonych nieprawidłowościach”.

(dowód: akta kontroli str.759-769)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Starostwie nie podjęto działań zmierzających do spisania z ksiąg rachunkowych przedawnionych i nieściągalnych zaległości dla których sporządzono odpis aktualizacyjny. Zgodnie z art. 35b ust. 3 ustawy o rachunkowości należności umorzone, przedawnione i nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisem aktualizacyjnym objęto wszystkie przedawnione zaległości (na dzień 31 grudnia 2021 r. należności przedawnione z tytułu dochodów Skarbu Państwa wynosiły 50,8 tys. zł⁴⁹ – co stanowiło 20,3 % zaległości) Do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK 11 marca 2022 r., Starosta nie wystąpił do Wojewody na podstawie art. 12a ust. 2 ugn⁵⁰ o uzyskanie zgody na umorzenie tych zaległości. Szczegółowa analiza trzech z sześciu tych zaległości (opisana w pkt. 2.3.2.) w wysokości 48,2 tys. zł wykazała, iż prowadzone postępowania egzekucyjne zostały umorzone z uwagi na ich bezskuteczność. Od tego czasu (tj. odpowiednio od 2009, 2010 i do 2015 roku) nie podjęto czynności przerywających bieg terminu przedawnienia należności. Istnieją więc podstawy do ich umorzenia z urzędu na podstawie art. 56 ust. 1 upf i spisania. (dowód: akta kontroli str.759-769)

Skarbnik Powiatu wyjaśniła: iż „Starostwo Powiatowe w Sokółce ma świadomość, że art. 12a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami umożliwia ponowne⁵¹ wystąpienie do Wojewody Podlaskiego z wnioskiem o wyrażenie zgody na umorzenie nieściągalnych przedawnionych należności Skarbu Państwa. Wniosek do Wojewody jest przygotowywany przez Radcę Prawnego, działającego w porozumieniu z Wydziałem Finansowym i Osobą zajmującą samodzielne Stanowisko do Spraw Gospodarki Nieruchomościami Skarbu Państwa. Niepotrzebną zwłokę mogła spowodować dwukrotna zmiana w ostatnim czasie pracownika na stanowisku Radcy Prawnego oraz fakt, że w Starostwie Powiatowym w Sokółce nie ma wewnętrznych uregulowań i wskazanej osoby odpowiedzialnej za wykonanie czynności w tym zakresie. Niemniej jednak Starostwo Powiatowe w Sokółce zobowiązuje się do sfinalizowania prac i jak najszybszego wystąpienia do Wojewody Podlaskiego z wnioskiem o umorzenie nieściągalnych należności Skarbu Państwa. (dowód: akta kontroli str. 699)

NIK wskazuje, iż wobec braku spisania należności przedawnionych, nadal są one wykazywane w sprawozdaniu Rb-27 ZZ, zawyżając kwotę możliwych do uzyskania dochodów budżetu państwa (funkcjonujących obecnie jako należności i zaległości).

2. W jednej sprawie dotyczącej dłużnika G posiadającego zaległości w łącznej kwocie 26,8 tys. zł, opieszale podjęto działania egzekucyjne albowiem postępowanie egzekucyjne wszczęto po upływie 23 miesięcy od uzyskania prawomocnego tytułu wykonawczego⁵². Tytuł wykonawczy obejmujący ww. nakaz zapłaty uzyskano bowiem 5 marca 2020 r., zaś wniosek

⁴⁸ Ostatni odpis aktualizacyjny dotyczący odsetek od zaległości przedawnionych utworzono 7 marca 2022 r.

⁴⁹ Z tego: 23,9 tys. zł to kwota główna a 26,8 tys. zł to odsetki.

⁵⁰ Zgodnie z ww. przepisem, od 15 sierpnia 2019 r. należność umarza starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, za zgodą wojewody. Poprzednio należność umarzał wojewoda, stosując art. 56-58 upf.

⁵¹ Starostwo 12.05.2011 r. wystąpiło do Wojewody Podlaskiego z wnioskiem nr GKN.6843.2.3.2011 o wyrażenie zgody na umorzenie przedawnionych należności Skarbu Państwa, uzyskując od Wojewody 19.05.2011r. odpowiedź odmowną z uwagi na brak dostatecznych możliwości prawnych.

⁵² Nakaz zapłaty objęty tytułem wykonawczym z dnia 6 marca 2020 r.

o wszczęcie postępowania egzekucyjnego skierowano dopiero w trakcie niniejszej kontroli NIK, tj. w dniu 25 lutego 2022 r. W wyjaśnieniach radca prawny Starostwa podał iż „wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego [...] został skierowany przez ze mnie z opóźnieniem z uwagi na znaczne spiętrzenie obowiązków wynikające z rozpoczęcia pracy w Starostwie w czerwcu 2020 r i wynikającą z tego konieczność przejęcia znacznej liczby, trwających postępowań sądowych i egzekucyjnych prowadzonych przez poprzedniego radcę prawnego w imieniu Powiatu Sokolskiego (w tym niektórych jego jednostek organizacyjnych) oraz Skarbu Państwa-Starosty Sokolskiego. Zbiegło się to w czasie również z „odmrożeniem” pracy sądów po okresie wstrzymania biegu postępowań z uwagi na ogłoszony od marca 2020 r. stan epidemii, co generowało dodatkowe spiętrzenie spraw i praktycznie uniemożliwiało wszczynanie nowych postępowań z uwagi na ryzyko niedopełnienia obowiązków/ przekroczenia terminów w już trwających postępowaniach.

(dowód: akta kontroli str. 731-757)

NIK zauważa, że zgodnie z art. 42 ust. 5 ufp jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania, także w przypadku należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym.

Ocena cząstkowa

Starostwo pozyskane środki z dotacji na 2021 r, wydatkowało zgodnie z przeznaczeniem, tj. na realizację zadań związanych z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa. Prawdłowo dochodzono należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, a uzyskane dochody terminowo, w prawidłowej części przekazano do budżetu państwa. Starostwo systematycznie monitorowało spłatę należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa terminowo wysyłając wezwania do zapłaty oraz upomnienia. Stwierdzono jednak, iż w jednej sprawie opieszale podjęto działania egzekucyjne albowiem dopiero po upływie 23 miesięcy od uzyskania tytułu wykonawczego skierowano go do egzekucji. Nie podejmowano także działań zmierzających do spisania nieściągalnych i przedawnionych zaległości.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przestrzeganie terminów określonych w umowie z Wojewodą na przekazywanie wniosków o dopłatę oraz kwartalnych sprawozdań dotyczących realizacji zadań w ramach Funduszu
2. Podjęcie działań w celu spisania nieściągalnych i przedawnionych należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa.
3. Podejmowanie czynności zmierzających do wyegzekwowania należności bez zbędnej zwłoki.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁵³ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

⁵³ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 17 marca 2022 r.

Kontroler:

Piotr Żukowski
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis

STAROSTWO POWIATOWE W SOKÓLCE

ul. Marsz. J. Piłsudskiego 8, 16-100 Sokółka

tel. 85 711 08 76, fax 85 711 20 08

starostwo@sokolka-powiat.pl, www.sokolka-powiat.pl

ala

Sokółka, dn. 05 kwietnia 2022 r.

OR-II.1710.3.2022.MO

WYŚLANODnia **06. 04. 2022**

podpis

POLECONY
Za zwrotnym
poświadczeniem odbioru**Pan Janusz Pawelczyk**
p.o. Dyrektora Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
ul. Akademicka 4,
15-267 Białystok

Odpowiadając na wystąpienie pokontrolne Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku z dnia 17 marca 2022 roku Nr LBI.410.001.04.2022 P/22/001 z przeprowadzonej kontroli: P/22/001 – wykonania budżetu państwa w 2021 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa za zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami oraz środków z funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej – Starosta Sokólski przedstawia niniejszym informację o sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami o charakterze formalnym w zakresie wykorzystania przez Powiat Sokólski w 2021 r. środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej informuję co następuje:

- operator przewozów, z którym Powiat Sokólski zawarł na rok 2022 umowę na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na terenie Powiatu Sokólskiego tj. PKS NOVA S.A., został poinformowany o terminach składania przez powiat wniosków o dopłaty oraz sprawozdań kwartalnych i sprawozdania rocznego do Wojewody Podlaskiego. Powiat Sokólski zobowiązał operatora do składania w wyznaczonych terminach informacji i danych niezbędnych do sporządzenia ww. dokumentów rozliczeniowych;
- pracownicy merytorycznie odpowiedzialni za wykonywanie zadań związanych z rozliczaniem dotacji z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze

STAROSTWO POWIATOWE W SOKÓŁCE

ul. Marsz. J. Piłsudskiego 8, 16-100 Sokółka
tel. 85 711 08 76, fax 85 711 20 08
starostwo@sokolka-powiat.pl, www.sokolka-powiat.pl

użyteczności publicznej zostali poinstruowani o konieczności przestrzegania terminów składania wniosków o dopłaty oraz sprawozdań kwartalnych i sprawozdania rocznego, wynikających z umowy zawartej z Wojewodą Podlaskim;

- wnioski o dopłaty i sprawozdania kwartalne w roku 2022 są składane w terminach wskazanych w umowie z Wojewodą Podlaskim.

Odnośnie stwierdzonej nieprawidłowości w zakresie spisania nieściągalnych i przedawnionych należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa informuję, że w dniu 1 kwietnia 2022 r. radca prawny Starostwa Powiatowego w Sokółce sporządził opis stanu prawnego w zakresie wybranych zaległych należności z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste, w stosunku do których występują przesłanki uzasadniające ich umorzenie w całości z urzędu. Pracownik zajmujący stanowisko ds. gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa jest w trakcie opracowywania wniosku do wojewody o zgodę na umorzenie przedmiotowych należności.

Niezwłocznie po uzyskaniu decyzji wojewody odnośnie umorzenia przedawnionych i nieściągalnych należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, wartości wskazane w sprawozdaniu Rb-27 ZZ zostaną skorygowane.

W zakresie stwierdzonej w toku kontroli nieprawidłowości polegającej na opieszałym podjęciu działań egzekucyjnych (skierowanie prawomocnego tytułu wykonawczego do egzekucji po upływie 23 miesięcy od jego uzyskania) informuję, iż wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego skierowano do komornika w trakcie trwania czynności kontrolnych, tj. w dniu 25 lutego 2022 r. W dniu 23 marca 2022 r. komornik prowadzący przedmiotowe postępowanie egzekucyjne wydał postanowienie w przedmiocie przyznania wierzycielowi kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym, ustalenia kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji oraz rozliczenia zaliczki uiszczonej przez wierzyciela wobec ukończenia egzekucji wskutek wyegzekwowania roszczenia wierzyciela w całości. Stwierdzona opieszałość nie miała więc negatywnych konsekwencji w zakresie skuteczności prowadzonej egzekucji. Jednocześnie zapewniam, że stwierdzony w toku kontroli przypadek opieszałego podjęcia działań egzekucyjnych był przypadkiem incydentalnym i jednostkowym, a w przyszłości czynności zmierzające do wyegzekwowania należności podejmowane będą bez zbędnej zwłoki.

STAROSTA

Piotr Rećko

Spon. Marcini s.p. z o.o.
Orcud.